

Centria. Raportteja ja selvityksiä, 45

Johanna Hautamäki, Tarja Mäkitalo, Marika Hautala

YHDESSÄ KOKEILTUA

Centria-ammattikorkeakoulu 2020

JULKAISIJA:

Centria-ammattikorkeakoulu
Talonpojankatu 2, 67100 Kokkola

JAKELU:

Centria kirjasto- ja tietopalvelu
kirjasto.kokkola@centria.fi, p. 040 808 5102

Taitto: Centria-ammattikorkeakoulun markkinointi- ja viestintäpalvelut
Kannen kuva: AppSim -hanke

Centria. Raportteja ja selvityksiä, 45
ISBN 978-952-7173-54-1 (PDF)
ISSN 2342-933X

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	4
2. PROFIILOPOHJA	5
3. PALVELUPOLUN LUONNOS	6
4. TOIMINTAMALLIN KUVAUS	7
5. KOKEILUN SUUNNITTELU	8
6. KOKEILUN ARVIOINTI	9
7. PALVELUN PROTOTYYPIN SUUNNITTELU	10
8. OLEMASSA OLEVAN PALVELUN KEHITTÄMINEN	11
9. PALVELUN TESTAAMINEN	12

1. JOHDANTO

Tämä julkaisu on tuotettu osana Centria-ammattikorkeakoulun AppSim - Soveltava simulaatiopedagogiikka, digitaalisuus ja palvelumuotoilu osaamisen kehittäjinä –hankkeen toimintaa. AppSim-hanke on panoksemme kokeilukulttuurin edistämiseen ja uuden osaamisen kehittämiseen työelämän murroksessa palvelumuotoilun keinoin. Yhdeksi keskeiseksi näkökulmaksi hankkeen aikana muodostui monialaisuus ja sen myötä erilaisten menetelmien sekä osaamisen ristiinpölyttäminen.

Tavoitteena on palvelumuotoilun avulla löytää uusia toimintatapoja, kehittää uusia oppimismenetelmiä ja oppimisympäristöjä digitaalisuutta ja pelillisyyttä hyödyntäen. Työskentelyssä hyödynnetään Living Lab -toimintamallin tapaan autenttisissa ympäristöissä tapahtuvaa osallistavaa kehittämistä yhteistyössä työelämän kanssa. Kokeilevan kehittämisen tuloksena hankkeessa nostetaan osaamistasoa simulaatiopedagogiikassa, digitaalisuuden hyödyntämisessä ja palvelumuotoilussa. (Hautamäki, 2016)

Tässä julkaisussa jaamme hankkeen työskentelyn aikana kehitettyjä menetelmäpohjia täydentämään aiempaa Tulevaisuuden työelämää varten -julkaisua, jossa kuvattiin hankkeen toimintaa ja tuloksia. Näiden pohjien avulla voidaan konkretisoida ja dokumentoida palvelun kehittämistä ja kokeiluja sekä edistää eri osapuolten osallisuutta työskentelyssä.

Haluan vielä kiittää koko hanketiimin puolesta kaikkia mukana olleita yhteistyökumppaneita ja työpajoihin osallistuneita. Ilman toimivaa yhteistyötä hankehenkilöstön kesken ja yhteistyökumppaneiden kanssa nämä tavoitteet olisivat jääneet saavuttamatta ja kokeilut tekemättä. Toivottavasti tämä materiaali innostaa teitä lukijoita yhtä antoisiihin kokeiluihin kuin mitä me saimme olla toteuttamassa.

Yhdessä olemme enemmän!
Johanna Hautamäki

Menetelmäpohjien kehittämisessä olemme käyttäneet lähdemateriaalina useita eri aineistoja: Business Model Canvas <https://www.strategyzer.com/canvas/business-model-canvas>
<https://www.thisisservicedesigndoing.com/methods>
Espoon kaupungin sivistystoimen työkalupakki palvelumuotoiluun
Kokeileva Suomi www.kokeilevasuomi.fi
Jyväskylän ammattikorkeakoulun 2010-2012 SDT – Palvelumuotoilun työkalupakki -hankkeessa yhteistyössä Palmu Inc.in kanssa toteutettu Palvelumuotoilun työkalupakki

Hankkeen rahoituksesta vastasivat Centria-ammattikorkeakoulu Oy, Euroopan sosiaalirahasto (ESR), Keski-Suomen ELY-keskus, Kokkolanseudun Kehitys Oy KOSEK sekä työelämäkumppanit.

4. TOIMINTAMALLIN KUVAUS

Toimintamallin kuvaus

Laatija: Aihe: PVM: Versio:

Keskeiset kumppanit
Ketkä ovat ne keskeiset kumppanit, joita ilman toiminta ei ole mahdollista?
Ovatko jotkin keskeiset toiminnot tai resurssit riippuvaisia kumppaneista?

Tärkeät tehtävät
Mitä toimintoja arvotupauksen täyttämisen vaatii?
Keskeiset tehtävät, joita ilman toiminnan tavoite ei täyty

Arvon luominen
Mitä arvoa tuotamme asiakkaillemme?
Mitä asiakkaan ongelmaa ratkaisemme?
Mitä asiakkaille luvataan?

Asiakassuhteet
Minkä tyyppisiä ovat asiakkuussuhteet?

Keskeiset asiakasryhmät

Kanavat
Mitä kautta asiakkaat tavoitetaan?

Kustannusrakenne
Mihin raha menee?
Mitkä ovat toiminnan suurimmat kustannuksia?

Tulovirta
Mistä tulot koostuvat, mikä on tulo rakenne?
Mistä tuotetusta arvosta/hyödyistä asiakkaat ovat valmiita maksamaan? Maksuvat

Lähtö: <http://www.businessmodelgeneration.com/canvas/bmc>

Centria
KOSKES
Vuosiohjelma EU:lta 2014-2020

www.centria.fi/appsim

www.centria.fi/appsim

Johanna Hautamäki & Marika Hautala

5. KOKEILUN SUUNNITTELU

Kokeilun suunnittelu:

Mitä tarkoituksenmukaisemmin ja pienemmällä vaivalla saat ideasi kuvattua sen, parempi. Hyvin asetellut kysymyksetkin voivat olla riittäviä. Heittäydy luovaksi ja rohkeaksi!

Täydentäviä työkaluja:

- Toimintamallin kuvaus (BMC)
- Profiilit
- Palvelun prototyypin suunnittelu -lomake
- Palvelupolku

Kuvaile lyhyesti kokeilun aihe, mitä haluat ratkaista tai mikä on uusi idea jota halutaan kokeilla? Rajaa tavoite. Ilmaise kuvin tai sanoin: Mitä, miksi, kenelle ja miten?

Tarvittavat resurssit ja kustannukset: Kuka ja mitä? Mitä toimintaa ja tarvikkeita jne. tarvitaan, jotta ideaa voidaan kokeilla nopeasti ja kevyesti asiakkaiden kanssa? esim. työaika, materiaalit

Aikataulu, vastuut ja työnjako, kuka tekee ja mitä?

Mittarit ja seuranta: Miten idean toimivuutta tai haasteen ratkaisua arvioidaan kokeilun aikana ja jälkeen (esim. asiakasmäärä, myynti, ajan säästö jne.)? Millä aikajänteellä seurantaa tehdään? Muista myös alkutilanteen kuvaus.

IDEOINTI-
TYÖPAJA

www.centria.fi/appsim

IDEOINTI-
TYÖPAJA

www.centria.fi/appsim

6. KOKEILUN ARVIOINTI

Kokeilun arviointi:

Mittarit ja seuranta: Mitä kokeilusta voidaan kertoa mittareiden perusteella? mittarit nimetty suunnitelumakkeessa

Vastuut ja työnjako, toteutuivatko suunnitellusti? Mitä haasteita ilmeni?

Resurssit ja kustannukset: Toteutuivatko suunnitellusti? Mikä muuttui tai tarkentui?

Tavoitteiden toteutuminen. Miten toteutus eteni ja mitä saatiin lopputuloksena? Mitä oppittiin?

Jatkokehittävää/uusia ideoita:

Miten jatkan tästä?

www.centria.fi/appsim

Centria ANNAATTIHOITOKESKUS
KOSEK Keskittämällä
Vinvoimaa EU:lta 2014-2020
European Union

www.centria.fi/appsim Johanna Hautamäki & Marika Hautala 2019

7. PALVELUN PROTOTYYPIN SUUNNITTELU

Palvelun prototyypin suunnittelu

Palvelun idea/aihe:

Palvelun kohderyhmä:
Kuka on palvelun asiakas tai käyttäjä, ovatko he eri henkilöitä? Laadi profiili

Luonnostele palvelupolku
Laadi Post-it-lapuista aikajana, piirrä tikku-ukoilta sarjakuvana, valokuvaa, leikkaa-liimaa tai simuloi jne.
- Mitä tapahtuu ennen palvelua, palvelun aikana ja sen jälkeen?
- Aloita kuvaamalla asiakkaan tai käyttäjän polku
- Seuraavassa vaiheessa mieti ketä muita toimijoita on osallisina palvelun tuottamisessa?
Lisää aikajanelle heidän polkunsa

Jatkosuunnitelma:

Palvelun TOP 3 vahvuudet:

Palvelun TOP 3 haasteet:

Mikä on arvo jota asiakkaalle tuotetaan?
Arvo = tuote + palvelu + vuorovaikutus asiakkaan kanssa. Arvolupaus on myös viesti, jolla palvelua markkinoidaan, syy ostaa palvelu.

IDEOINTI-TYÖPAJA

IDEOINTI-TYÖPAJA

www.centria.fi/appsim

www.centria.fi/appsim

Centria
ANIMATIO-ROKKAUKSELLI
KOSKEK
Virtuaalimaailma
EU:lta
2014-2020
EUROOPAN LIITTI

8. OLEMASSA OLEVAN PALVELUN KEHITTÄMINEN

Olemissa olevan palvelun kehittäminen:

Palvelun nimi/lyhyt kuvaus

Palvelun kohderyhmä
Kuka on palvelun asiakas tai käyttäjä, ovatko he eri henkilöitä? Mitä arvoa palvelu hänelle tuottaa=tuote+palvelu+vuorovaikutus? Laadi asiakasprofiili

Kehittämishaasteen rajaaminen
Voit käyttää apuna toimintamallin kuvausta.

Palvelupolun kuvaus
Dokumentoi palvelun nykytila
Laadi Post it -lapuista aikajana, piirrä tikku-ukoilla sarjakuvana, valokuvaa, leikkaa-liimaa tainuloja jne.
- Aloita kuvaamalla asiakkaan tai käyttäjän polku, mitä tapahtuu ennen palvelua, palvelun aikana ja sen jälkeen?
- Seuraavassa vaiheessa mieti ketä muita toimijoita on osallisina palvelun tuottamisessa, kuvaa heidän toimintansa omina polkuina
- Käy läpi ja tee näkyväksi polkujen haastekohdat ja vauvuudet
- Ratkaisuideoiden tuottaminen, polkujen muokkaaminen

Kehittämissuunnitelma

Centria ANKAMATTIKOIRIOPOLU
KOSEK KESKIK
Vipuvoimaa EU:lta 2014-2020
EUROOPAN LIITTO

www.centria.fi/appsim Johanna Hautamäki & Marika Hautala 2019

9. PALVELUN TESTAAMINEN

Palvelun testaaminen

PROSESSIN KUVAAMINEN

LIVING LAB KOKEILEVA KEHITTÄMINEN PALVELUPROSESSI IDEOINTI-TYÖPAJA

Kuvaile lyhyesti palvelu, jota olet testaamassa. Laajemman kokonaisuuden hahmottamisessa voi käyttää apuna toimintamallin kuvausta (BMC).

Miksi teet testaamisen, kuka hyödyntää tuloksia ja miten?

Tarvittavat resurssit: Ketä ja mitä? Mitä toimintaa ja tarvikkeita jne. tarvitaan, jotta palvelua voidaan testata nopeasti ja kevyesti asiakkaiden kanssa? esim. pahlvia ja kyniä, piirtäjä

Kustannukset: Mitä kuluja kokeilusta syntyy? esim. työaika ja materiaalien hinnat

Testaamisen dokumentointi: Mieti millä tavoin tallennat kokemukset?

AppSim

ETÄKOKEILUT
TYÖELÄMÄ-KUMPPANIT
MONIALAINEN YHTEISTYÖ
EMPATIA-KOKEILUT
HAVAINNOINTI
DRAAMA
STRATEGIA-TYÖSKENTELY
OSALLISTAMINEN
PALVELUPOLKU
SKENAARIO-TYÖSKENTELY
PELILLISYYS
TULEVAISUUS-LAUTAPELI

Centria ANNAATTIKORKEAKOULU
KOSK KOKOJA
Vipuvoimaa EU:lta 2014-2020
EUROOPAN UNIONIN TUUKA

www.centria.fi/appsim Johanna Hautamäki & Marika Hautala 2019

YHDESSÄ KOKEILTUA

Tämä julkaisu on tuotettu osana Centria-ammattikorkeakoulun AppSim - Soveltava simulaatiopedagogiikka, digitaalisuus ja palvelumuotoilu osaamisen kehittäjinä –hankkeen toimintaa. AppSim-hanke on panoksemme kokeilukulttuurin edistämiseen ja uuden osaamisen kehittämiseen työelämän murroksessa palvelumuotoilun keinoin. Yhdeksi keskeiseksi näkökulmaksi hankkeen aikana muodostui monialaisuus ja sen myötä erilaisten menetelmien sekä osaamisen ristiinpölyttäminen.

Tässä julkaisussa jaamme hankkeen työskentelyn aikana kehitettyjä menetelmäpohjia täydentämään aiempaa Tulevaisuuden työelämää varten -julkaisua, jossa kuvattiin hankkeen toimintaa ja tuloksia. Näiden pohjien avulla voidaan konkretisoida ja dokumentoida palvelun kehittämistä ja kokeiluja sekä edistää eri osapuolten osallisuutta työskentelyssä.

Haluan vielä kiittää koko hanketiimin puolesta kaikkia mukana olleita yhteistyökumppaneita ja työpajoihin osallistuneita. Ilman toimivaa yhteistyötä hankehenkilöstön kesken ja yhteistyökumppaneiden kanssa nämä tavoitteet olisivat jääneet saavuttamatta ja kokeilut tekemättä. Toivottavasti tämä materiaali innostaa teitä lukijoita yhtä antoisiin kokeiluihin kuin mitä me saimme olla toteuttamassa.

Centria. Raportteja ja selvityksiä, 45

ISBN 978-952-7173-54-1 (PDF)

ISSN 2342-933X